C/2025/656

10.2.2025

ZALECENIE RADY

z dnia 21 stycznia 2025 r.

w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Finlandii

(C/2025/656)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121,

uwzględniając rozporządzenie (UE) 2024/1263, w szczególności jego art. 17,

uwzględniając zalecenie Komisji,

a także mając na uwadze, co następuje:

KWESTIE OGÓLNE

(1) W dniu 30 kwietnia 2024 r. weszły w życie zreformowane unijne ramy zarządzania gospodarczego. Podstawowymi elementami zreformowanych unijnych ram zarządzania gospodarczego są: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego ([1]), wraz ze zmienionym rozporządzeniem (WE) nr 1467/97 w sprawie procedury nadmiernego deficytu ([2]), oraz zmieniona dyrektywa Rady 2011/85/UE w sprawie ram budżetowych państw członkowskich ([3]). Celem ram jest wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Ramy wspierają także poczucie odpowiedzialności na szczeblu krajowym i w większym stopniu koncentrują się na perspektywie średniookresowej, a jednocześnie służą bardziej skutecznemu i spójnemu egzekwowaniu reguł.

(2) W centrum nowych ram zarządzania gospodarczego znajdują się krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne, przedkładane przez państwa członkowskie Radzie i Komisji. Plany mają przyczynić się do osiągnięcia dwóch celów, a są nimi: (i) zapewnienie, aby m.in. na koniec okresu dostosowawczego dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wykazywał prawdopodobną tendencję spadkową lub utrzymywał się na ostrożnym poziomie, oraz aby deficyt budżetowy został w średnim okresie sprowadzony do poziomu poniżej wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB i utrzymywał się poniżej tej wartości, oraz (ii) zapewnienie realizacji reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru i służących realizacji wspólnych priorytetów UE. W tym celu w każdym planie należy przedstawić średnioterminowe zobowiązanie do realizacji ścieżki wydatków netto ([4]), co wiąże się ze skutecznym ustanowieniem ograniczenia budżetowego w okresie objętym planem, tzn. czterech lub pięciu lat (w zależności od zwykłej długości kadencji parlamentarnej w państwie członkowskim). Co więcej, w planie należy wyjaśnić, w jaki sposób państwo członkowskie zapewni realizację reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru, w szczególności w zaleceniach dla poszczególnych krajów (w tym związanych z procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej, w stosownych przypadkach) oraz w jaki sposób państwo członkowskie zrealizuje wspólne priorytety Unii. Okres dostosowania fiskalnego obejmuje okres czterech lat, który może zostać przedłużony o maksymalnie trzy lata, jeżeli państwo członkowskie zobowiąże się do wdrożenia pakietu odpowiednich reform i inwestycji spełniającego kryteria określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1263.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Dyrektywa Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniająca dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz.U. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Wydatki netto w rozumieniu definicji zawartej w art. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263, tzn. wydatki publiczne po skorygowaniu o (i) wydatki z tytułu odsetek, (ii) działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, (iii) wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, (iv) krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię, (v) cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz (vi) działania jednorazowe i inne działania tymczasowe.

(3) Po tym, jak plan zostanie przedłożony, Komisja ma ocenić, czy spełnia on wymogi określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1263.

(4) Na zalecenie Komisji Rada ma następnie przyjąć zalecenie wyznaczające ścieżkę wydatków netto danego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, zatwierdzić zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego.

KWESTIE DOTYCZĄCE KRAJOWEGO ŚREDNIOOKRESOWEGO PLANU BUDŻETOWO-STRUKTURALNEGO FINLANDII

(5) W dniu 10 października 2024 r. Finlandia przedłożyła Radzie i Komisji swój krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny. Przedłożenie planu nastąpiło po przedłużeniu terminu określonego w art. 36 rozporządzenia (UE) 2024/1263, zgodnie z ustaleniami z Komisją.

Proces poprzedzający przedłożenie planu

(6) Aby ukierunkować dialog prowadzący do przedłożenia krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, w dniu 21 czerwca 2024 r. Komisja przesłała Finlandii, zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) 2024/1263, trajektorię referencyjną ([5]). Komisja opublikowała trajektorię referencyjną w dniu 10 października 2024 r. ([6]) Trajektoria referencyjna opiera się na analizie ryzyka i zapewnia, aby – do końca okresu dostosowania fiskalnego i przy braku dalszych działań budżetowych po okresie dostosowawczym – dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wykazywał prawdopodobną tendencję spadkową lub pozostawał na ostrożnym poziomie w średnim okresie oraz aby deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych został obniżony do poziomu poniżej 3 % PKB w okresie dostosowawczym i był utrzymywany poniżej tej wartości odniesienia w średnim okresie. Średni okres definiuje się jako okres dziesięciu lat po zakończeniu okresu dostosowawczego. Zgodnie z art. 7 i 8 rozporządzenia (UE) 2024/1263 trajektoria referencyjna jest również spójna z mechanizmem zapewnienia stabilności długu i mechanizmem zapewnienia odporności deficytu. Trajektoria referencyjna Finlandii wskazuje, że – według założeń Komisji leżących u podstaw uprzednich zaleceń przekazanych w czerwcu 2024 r. i przy założeniu 7-letniego okresu dostosowawczego – wydatki netto nie powinny wzrosnąć o więcej niż o wartości podane w tabeli 1. Odpowiada to średniemu wzrostowi wydatków netto o 1,5 % w okresie dostosowawczym (2025–2031) i o 1,5 % w okresie objętym planem (2025–2028).

Tabela 1: Trajektoria referencyjna przedstawiona przez Komisję Finlandii w dniu 21 czerwca 2024 r.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Średnia w latach 2025–2028	Średnia w latach 2025–2031
Maksymalny wzrost wydatków netto (roczny, %)	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7	1,5	1,5

Źródło: obliczenia Komisji.

(7) Zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE) 2024/1263 Finlandia i Komisja prowadziły dialog techniczny w okresie od czerwca do września 2024 r. Dialog koncentrował się na ścieżce wydatków netto przewidzianej przez Finlandię i jej podstawowych założeniach, zobowiązaniach dotyczących planowanego pakietu reform i inwestycji, które mają stanowić podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, w tym reform i inwestycji (takich jak kompleksowa reforma zabezpieczenia społecznego obejmująca świadczenie z zabezpieczenia społecznego oraz gruntowną reformę pomocy społecznej), a także planowanej realizacji reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru i służących realizacji wspólnych priorytetów Unii w zakresie sprawiedliwej zielonej i cyfrowej transformacji, odporności społecznej i gospodarczej, bezpieczeństwa energetycznego i tworzenia zdolności obronnych.

([5]) Uprzednie zalecenia przekazywane państwom członkowskim oraz Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu obejmują trajektorie nieprzewidujące przedłużenia okresu dostosowawczego i przewidujące takie przedłużenie (tj. obejmujące okres odpowiednio 4 i 7 lat). W zaleceniach tych zawarte są również główne początkowe warunki i podstawowe założenia zastosowane w ramach średniookresowych prognoz Komisji dotyczących długu publicznego. Trajektorię referencyjną obliczono na podstawie metodyki opisanej w wydanym przez Komisję monitorze stabilności długu z 2023 r. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Opiera się ona na prognozie Komisji Europejskiej z wiosny 2024 r. oraz wydłużeniu tej prognozy w średnim okresie do 2033 r., a długoterminowy wzrost PKB i koszty starzenia się społeczeństwa są zgodne ze wspólnym sprawozdaniem Komisji i Rady na temat starzenia się społeczeństwa z 2024 r. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en?prefLang=pl).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_pl#finland.

(8) Z informacji przedstawionych przez Finlandię w jej planie wynika, że w październiku 2024 r., zgodnie z art. 11 ust. 3 i art. 36 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2024/1263, państwo to zaangażowało się w proces konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim (w tym np. partnerami społecznymi i administracją regionalną) i Radą Gospodarczą Finlandii ([7]). Z informacji tych wynika również, że Rada Gospodarcza omówiła plan w dniu 2 października 2024 r. W dniu 3 października 2024 r. zorganizowano wysłuchanie otwarte, na które zaproszono przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.

(9) Plan był przedmiotem debaty na forum parlamentu narodowego w dniu 2 października 2024 r.

Inne powiązane procesy

(10) W dniu 10 października 2024 r. Finlandia złożyła projekt planu budżetowego na rok 2025. Komisja przyjęła opinię w sprawie tego projektu planu budżetowego w dniu 26 listopada 2024 r. ([8])

(11) W dniu 21 października 2024 r. Rada skierowała do Finlandii szereg zaleceń krajowych w ramach europejskiego semestru ([9]).

STRESZCZENIE PLANU I JEGO OCENA DOKONANA PRZEZ KOMISJĘ

(12) Zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) 2024/1263 Komisja oceniła plan w następujący sposób:

Kontekst: sytuacja i perspektywy makroekonomiczne i budżetowe

(13) W 2023 r. odnotowano spadek działalności gospodarczej w Finlandii o 1,2 % za sprawą wzrostów cen konsumenckich i stóp procentowych, które miały niekorzystny wpływ na spożycie i inwestycje, szczególnie w sektorze budownictwa. Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że gospodarka skurczy się w 2024 r. o 0,3 % wskutek stagnacji spożycia i spadku inwestycji w pierwszym półroczu tego roku. W 2025 r. spodziewany jest wzrost realnego PKB o 1,5 % będący wynikiem ożywienia spożycia prywatnego i inwestycji, jakie ma nastąpić dzięki wzrostowi płac realnych i dzięki niższym kosztom finansowania. Jednocześnie oczekuje się ponownego wzrostu wywozu w odpowiedzi na rosnący popyt zagraniczny. W 2026 r. przewiduje się wzrost realnego PKB o 1,6 %, co wynika z oczekiwań, że szeroko zakrojone ożywienie gospodarcze będzie trwało dalej. Spodziewane jest, że w horyzoncie prognozy (tj. w latach 2024–2026) potencjalny PKB w Finlandii będzie rósł średnio o 0,6 % rocznie w latach 2024–2026, co wynika z akumulacji kapitału i wzrostu łącznej produktywności czynników produkcji. Stopa bezrobocia w 2023 r. wyniosła 7,2 %, a według prognoz Komisji w 2024 r. wyniesie ona 8,2 %, w 2025 r. – 7,9 %, a w 2026 r. – 7,5 %. Prognozuje się, że inflacja (deflator PKB) zmaleje z 3,9 % w 2023 r. do 1,4 % w 2024 r. i osiągnie 2,1 % w 2025 r. oraz 1,9 % w 2026 r.

(14) Jeżeli chodzi o rozwój sytuacji fiskalnej, w 2023 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w Finlandii wyniósł 3,0 % PKB. Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że osiągnie on 3,7 % PKB w 2024 r. i spadnie do poziomu 3,0 % PKB w 2025 r. oraz, przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki, do poziomu 2,5 % w 2026 r. Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. uwzględnia projekt budżetu Finlandii na 2025 r., który we wrześniu został przedłożony przez rząd parlamentowi narodowemu. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wynosił 77,1 % PKB na koniec 2023 r. Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że na koniec 2024 r. wskaźnik zadłużenia wzrośnie do 82,6 % PKB. Prognozowany jest jego dalszy wzrost do poziomu 84,7 % PKB na koniec 2025 r. i 85,3 % PKB na koniec 2026 r. W prognozie budżetowej Komisji nie uwzględnia się zobowiązań politycznych zawartych w planach średniookresowych jako takich, dopóki nie zostaną one poparte konkretnymi środkami z zakresu polityki, które zostaną zapowiedziane w wiarygodny sposób i wystarczająco szczegółowo określone.

Ścieżka wydatków netto i główne założenia makroekonomiczne przedstawione w planie

(15) Krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Finlandii obejmuje lata 2025–2028 i przedstawia dostosowanie fiskalne rozłożone na okres siedmiu lat.

(16) Plan zawiera informacje wymagane na mocy art. 13 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

(17) W planie zobowiązano się do realizacji ścieżki wydatków netto wskazanej w tabeli 2, odpowiadającej średniemu wzrostowi wydatków netto na poziomie 2,2 % w latach 2025–2028. Ponadto, Finlandia zobowiązuje się do zrealizowania pakietu reform i inwestycji, aby umożliwić przedłużenie okresu dostosowawczego do 7 lat (2025–2031), w którym to okresie planuje się średni wzrost wydatków netto na poziomie 2,4 %. Średni wzrost wydatków netto podany w planie w odniesieniu do okresu dostosowawczego (2025–2031) jest wyższy od trajektorii

([7]) Rada Gospodarcza Finlandii, której przewodniczy premier, jest organem ułatwiającym współpracę między rządem, Bankiem Finlandii i głównymi grupami interesów.
([8]) Opinia Komisji w sprawie projektu planu budżetowego Finlandii, 26.11.2024, C(2024)9054 final.
([9]) Zalecenie Rady z dnia 21 października 2024 r. w sprawie polityki gospodarczej, polityki budżetowej, polityki zatrudnienia i polityki strukturalnej Finlandii.

referencyjnej przekazanej przez Komisję w dniu 21 czerwca 2024 r. Plan zakłada rozłożony wzrost potencjalnego PKB o 0,9 % w odniesieniu do każdego roku okresu dostosowawczego. Ponadto w planie przewiduje się, że stopa wzrostu deflatora PKB zwiększy się z 1,7 % w 2024 r. do 2,1 % w 2025 r., po czym do końca okresu dostosowawczego będzie dalej stopniowo wzrastać, osiągając poziom 2,4 %.

Tabela 2: Ścieżka wydatków netto i główne założenia przedstawione w planie Finlandii

						Przedłużenie okresu dostosowawczego				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Średnia w okresie obowiązywania planu w latach 2025–2028	Średnia w okresie dostosowawczym w latach 2025–2031
Wzrost wydatków netto (roczny, %)	3,7	1,6	1,9	2,6	2,6	2,8	2,8	2,9	2,2	2,4
Wzrost wydatków netto (skumulowany, od roku bazowego 2023, %)	3,7	5,3	7,4	10,1	13,0	16,1	19,4	22,8	nie dotyczy	nie dotyczy
Wzrost potencjalnego PKB (%)	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Inflacja (wzrost deflatora PKB) (%)	1,7	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,2	2,3

Źródło: średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Finlandii i obliczenia Komisji.

Wpływ zawartych w planie zobowiązań dotyczących wydatków netto na dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

(18) Jeżeli ścieżka wydatków netto, do której zobowiązano się w planie, i leżące u jej podstaw założenia się urzeczywistnią, dług sektora instytucji rządowych i samorządowych zmaleje, według planu, z 81,7 % PKB w 2024 r. do 78,2 % PKB na koniec okresu dostosowawczego (w 2031 r.), zgodnie z poniższą tabelą. Według planu oczekuje się, że po dostosowaniu, w perspektywie średnioterminowej (tj. do 2041 r.) wskaźnik zadłużenia będzie dalej maleć, tak że w 2039 r. spadnie poniżej 60 % PKB., a w 2041 r. osiągnie poziom 52,7 %.

Tabela 3: Zmiany długu oraz wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych przedstawione w planie Finlandii

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Dług publiczny (% PKB)	76,6	81,7	83,2	83,9	83,6	82,9	81,4	79,7	78,2	52,7
Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	- 2,9	- 3,7	- 2,9	- 2,0	- 1,4	- 0,9	- 0,4	0,0	0,3	1,6

Źródło: średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Finlandii.

Tym samym, zgodnie z planem dług sektora instytucji rządowych i samorządowych zostałby sprowadzony w średnim okresie poniżej określonej w Traktacie wartości odniesienia wynoszącej 60 % PKB. Jest to wiarygodne w świetle założeń planu, ponieważ przewiduje się, że dług będzie pozostawać – zgodnie ze wszystkimi deterministycznymi testami warunków skrajnych w ramach przeprowadzonej przez Komisję analizy stabilności długu – poniżej 60 % PKB do 2041 r. W związku z tym, w oparciu o zawarte w planie zobowiązania polityczne oraz założenia makroekonomiczne, przedstawiona w planie ścieżka wydatków netto jest spójna z wymogiem dotyczącym długu, określonym w art. 6 lit. a) oraz art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

Wpływ zawartych w planie zobowiązań dotyczących wydatków netto na wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych

(19) Przy założeniu ścieżki wydatków netto zawartej w planie i przyjętych w nim założeniach, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych spadnie poniżej 3 % PKB w pierwszym roku okresu dostosowawczego (tj. w 2025 r.) i będzie spadał dalej, aż w 2031 r. przekształci się w nadwyżkę. Tym samym, zgodnie z planem wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekroczyłby na koniec okresu dostosowawczego (2031 r.) wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB. Ponadto, w ciągu dziesięciu lat następujących po okresie dostosowawczym (tj. do 2041 r.) deficyt budżetowy nie przekroczyłby 3 % PKB. W związku z tym, w oparciu o zawarte w planie zobowiązania polityczne oraz założenia makroekonomiczne, przedstawiona w planie ścieżka wydatków netto jest spójna z wymogiem dotyczącym deficytu, określonym w art. 6 lit. b) oraz art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

Profil czasowy dostosowania fiskalnego

(20) Opisany w planie profil czasowy dostosowania fiskalnego, mierzony jako zmiana strukturalnego wyniku pierwotnego, przewiduje koncentrację działań na wstępie w porównaniu ze ścieżką, która zgodnie z art. 6 lit. c) rozporządzenia (UE) 2024/1263 ma być co do zasady liniowa. Wynika to z większej konsolidacji fiskalnej w 2025 r. oraz z wpisania do rachunków narodowych zamówień w dziedzinie obronności w latach 2025 i 2027, co prowadzi do dalszych odchyleń od profilu liniowego. W rezultacie dostosowanie fiskalne w ciągu pierwszych czterech lat planu jest więcej niż proporcjonalne w stosunku do łącznego wysiłku dostosowawczego. W związku z tym, w oparciu o zawarte w planie zobowiązania polityczne oraz założenia makroekonomiczne, przedstawiona w planie ścieżka wydatków netto jest spójna z klauzulą dotyczącą zabezpieczenia przed koncentrowaniem wysiłku na rzecz dostosowania fiskalnego na etapie końcowym okresu dostosowawczego, określoną w art. 6 lit. c) rozporządzenia (UE) 2024/1263.

Tabela 4: Zmiany strukturalnego wyniku pierwotnego przedstawione w planie Finlandii

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Strukturalny wynik pierwotny (% PKB)	- 0,34	- 0,37	0,44	1,10	1,42	1,78	2,06	2,34	2,62
Zmiana strukturalnego wyniku pierwotnego (pp.)	nie dotyczy	- 0,04	0,82	0,66	0,32	0,36	0,28	0,28	0,28

Źródło: średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Finlandii.

Spójność planu z mechanizmem zapewnienia odporności deficytu

(21) Jeżeli przyjęte w planie założenia i zobowiązania zostaną zrealizowane, deficyt strukturalny pozostawałby poniżej poziomu 1,5 % PKB w całym okresie dostosowawczym. W związku z tym, w oparciu o zobowiązania polityczne i założenia makroekonomiczne planu, wspólny margines odpornościowy, o którym mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1263, będzie nadal przestrzegany, a zatem dodatkowa poprawa strukturalnego wyniku pierwotnego, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263, nie jest wymagana.

Spójność planu z mechanizmem zapewnienia stabilności długu

(22) Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2024/1263, ponieważ dług sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie według planu utrzymywał się w okresie dostosowawczym na poziomie od 60 % do 90 % PKB, wymagane jest obniżenie relacji tego długu do PKB średnio o co najmniej 0,5 punktu procentowego każdego roku do czasu, gdy spadnie on poniżej 60 %. Ten średni spadek wskaźnika zadłużenia obliczany jest w okresie obejmującym lata 2024–2031 i wynosi według planu 0,5 punktu procentowego. W związku z powyższym, w oparciu o zawarte w planie zobowiązania polityczne oraz założenia makroekonomiczne, przedstawiona w planie ścieżka wydatków netto jest spójna z mechanizmem zapewnienia stabilności długu.

Założenia makroekonomiczne planu

(23) Plan opiera się na zestawie założeń, które różnią się od założeń Komisji przekazanych Finlandii w dniu 21 czerwca 2024 r. W szczególności w planie przyjęto inne założenia dotyczące pozycji początkowej w 2024 r., wzrostu potencjalnego PKB oraz wartości rezydualnej zmiany długu. Ponadto dostosowanie fiskalne jest skoncentrowane na wstępie. Aby zapewnić, że te różnice w założeniach będą poparte solidnymi i opartymi na danych argumentami ekonomicznymi, konieczna jest ich uważna ocena, zwłaszcza że przewidziany w planie średni wzrost wydatków netto jest wyższy, niż to określono w trajektorii referencyjnej. Poniżej wymieniono różnice w założeniach mające największy wpływ na średni wzrost wydatków netto, a także ocenę każdej różnicy w założeniach rozpatrywanej oddzielnie.

— W planie przyjęto rozłożony wzrost produktu potencjalnego w latach 2024–2041. W porównaniu z założeniami Komisji zwiększa to wzrost potencjalny w okresie dostosowawczym, a tym samym przyczynia się do wyższego średniego wzrostu wydatków netto. Dzieje się tak zarówno za sprawą bezpośredniego wpływu, jak i ze względu na fakt, że wyższy wzrost PKB pociąga za sobą szybszy spadek relacji długu do PKB, co wymaga niższego dostosowania fiskalnego w celu spełnienia kryteriów mechanizmu zapewnienia stabilności długu. Możliwość zastosowania alternatywnych założeń dotyczących wzrostu potencjalnego jest zgodna z art. 36 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (UE) 2024/1263, pod warunkiem że skumulowany wzrost w horyzoncie prognozy (tj. do 2041 r.) jest zasadniczo zgodny z założeniami Komisji, co zostało uwzględnione w planie. W związku z tym uznaje się, że założenie to jest należycie uzasadnione.

— W planie przedstawiono dostosowanie fiskalne przewidujące koncentrację działań na wstępie. W porównaniu z założeniem Komisji dotyczącym dostosowania liniowego prowadzi to do szybszego spadku zadłużenia i zmniejsza wydatki z tytułu odsetek. Przyczynia się to do tego, że średni wzrost wydatków netto w okresie dostosowawczym według planu jest większy niż wynika z założeń Komisji. Koncentracja działań na wstępie w ramach dostosowania fiskalnego jest zgodna z art. 6 lit. c) rozporządzenia (UE) 2024/1263. W związku z tym uznaje się, że założenie to jest należycie uzasadnione.

— W planie zakłada się niższą wartość rezydualną zmiany długu w latach 2025–2030, wynoszącą średnio 1,3 % PKB, w porównaniu z 1,6 % PKB w założeniach Komisji. Przyczynia się to do tego, że średni wzrost wydatków netto w okresie dostosowawczym według planu jest większy niż wynika z założeń Komisji. Wzrost ten znajduje odzwierciedlenie w finansowaniu i dostawach wyposażenia obronnego i wyposażenia związanego z bezpieczeństwem, a także w inwestycjach finansowanych w drodze sprzedaży aktywów publicznych. W związku z tym uznaje się, że założenie to jest należycie uzasadnione.

Pozostała różnica w założeniu odnosi się do skorygowanej pozycji początkowej w 2024 r. i odpowiada nieco mniejszemu pierwotnemu deficytowi strukturalnemu niż oczekiwano wiosną. Nie ma to znaczącego wpływu na średni wzrost wydatków netto w porównaniu z założeniami Komisji. Ogółem różnica między ścieżką wydatków netto określoną w planie a trajektorią referencyjną wynika z różnic w założeniach, które są należycie uzasadnione, zgodnie z art. 13 lit. b) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Ogółem wszystkie różnice w założeniach prowadzą do tego, że średni wzrost wydatków netto według planu jest większy od trajektorii referencyjnej. Komisja uwzględni powyższą ocenę założeń planu w przyszłych ocenach zgodności ze ścieżką wydatków netto.

Strategia fiskalna w planie

(24) Zgodnie z przyjętą w planie orientacyjną strategią fiskalną zobowiązania dotyczące wydatków netto zostaną wypełnione zarówno przez ograniczanie wydatków, jak i wzrosty dochodów dyskrecjonalnych. Rząd wprowadza dwa pakiety środków, które według szacunków wygenerują dochody budżetowe w wysokości 9 mld EUR (3,8 % PKB). Dochody te można zasadniczo podzielić na dwie części: 3,5 mld (1,5 % PKB) z tytułu wyższych dochodów (tj. dochodów bezpośrednich ze zwiększonej stawki VAT oraz dochodów pośrednich wynikających ze wzrostu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenia społeczne, co jest efektem wyższego zatrudnienia spowodowanego wdrożeniem innych środków) oraz 5,5 mld (2,3 % PKB) z tytułu niższych wydatków (tj. oszczędności pochodzących z okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia, z redukcji świadczeń społecznych oraz ze zmniejszenia innych wydatków). Większość środków z zakresu polityki związanych z tymi dwoma pakietami konsolidacyjnymi została już przyjęta, a inne mają zostać potwierdzone lub dostosowane i określone ilościowo w budżetach rocznych. Przyjęto już szereg środków, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, które będą miały znaczący wpływ w 2025 r. Jednocześnie istnieją zagrożenia dla realizacji orientacyjnej strategii fiskalnej zawartej w planie, które wynikają z możliwości, że oszczędności uzyskane dzięki środkom ukierunkowanym na okręgi świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia okażą się niższe od oczekiwań, a wpływ rządowej reformy rynku pracy na zatrudnienie – mniejszy niż jest spodziewane. Co więcej, w projekcie planu budżetowego na 2025 r. przedstawiono uznaniowe środki z zakresu polityki, które pomagają w osiągnięciu zobowiązania dotyczącego wydatków netto na 2025 r. ([10])

([10]) Zob. opinia Komisji w sprawie projektu planu budżetowego Finlandii, 26.11.2024, C(2024)9054 final.

Zawarte w planie zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji, które mają stanowić podstawę przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego

(25) W planie Finlandia zobowiązuje się do zrealizowania pakietu reform i inwestycji służących poprawie potencjału wzrostu i stabilności finansów publicznych, stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego z 4 do 7 lat. Pakiet reform i inwestycji składa się z szeregu zobowiązań zawartych w planie odbudowy i zwiększania odporności (RRP); obejmuje jedno zobowiązanie wynikające z RRP z dodatkowymi elementami szczegółowymi mającymi na celu ograniczenia przekroczeń budżetu, a także dwie nowe reformy. Dotyczy to następujących środków:

— Wprowadzenie nordyckiego modelu służb zatrudnienia. Reforma zmienia funkcjonowanie służb zatrudnienia w Finlandii w drodze zwiększenia zasobów dostępnych dla służb zatrudnienia, poprawy wsparcia oferowanego osobom poszukującym pracy oraz zaostrzenia obowiązków związanych z poszukiwaniem pracy dla bezrobotnych zarejestrowanych w służbach zatrudnienia. System informacyjny wykorzystywany przez służby zatrudnienia przechodzi modernizację w celu usprawnienia procesu poszukiwania pracy. Reforma stanowi zobowiązanie wynikające z RRP (P3C1R1), a jej główną wartością docelową było przeprowadzenie 2 mln rozmów w okresie od stycznia 2023 r. do marca 2024 r. Zgodnie z planem szacuje się, że środek ten może zwiększyć zatrudnienie o około 9 500–10 000 pracowników, począwszy od 2025 r.

— Zniesienie dodatkowych dni wypłacania zasiłku dla bezrobotnych. Reforma stopniowo znosi dodatkowe dni wypłacania zasiłku dla bezrobotnych, o które mogą ubiegać się osoby w wieku powyżej określonego progu po upływie zwykłego okresu wypłacania zasiłku dla bezrobotnych. Minimalny wiek wymagany do uzyskania dodatkowych dni wypłacania zasiłku dla bezrobotnych zostanie podniesiony o jeden rok w każdej grupie wiekowej, począwszy od osób urodzonych w 1963 r., a możliwość przyznania dodatkowego dnia zostanie całkowicie zniesiona w przypadku osób urodzonych w 1965 r. i później. Reforma stanowi zobowiązanie wynikające z RRP (P3C1R2), które ma zostać wypełnione do II kwartału 2023 r. Dodatkowe dni wypłacania zasiłku dla bezrobotnych mają zostać stopniowo wycofane do 2029 r. Zgodnie z planem szacuje się, że środek ten może zwiększyć zatrudnienie o około 9 100 pracowników, począwszy od 2025 r.

— Wdrożenie reformy krajowych usług zdrowotnych i społecznych w celu wsparcia realizacji rozwoju ustawowej gwarancji opieki. Reforma obejmowała przepisy dotyczące ustanowienia 21 okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia, które od 1 stycznia 2023 r. są odpowiedzialne za organizację opieki zdrowotnej, opieki społecznej i służb ratowniczych. Ponadto usługi te organizuje gmina Helsinki. Co więcej, wspólny organ w Helsinkach i Uusimaa, tzw. Grupa HUS, jest odpowiedzialny za organizację specjalistycznej opieki medycznej w regionie Uusimaa. Reforma stanowi zobowiązanie wynikające z RRP (P4C1R1).

— Wprowadzenie innowacji cyfrowych w dziedzinie opieki społecznej i zdrowotnej. Reforma ma na celu zwiększenie odsetka ludności (w wieku co najmniej 20 lat) korzystającej z e-usług opieki zdrowotnej i opieki społecznej z 26 % (poziom bazowy z 2020 r.) do 35 %. Aby osiągnąć tę wartość docelową, mają zostać wdrożone nowe usługi cyfrowe. Reforma stanowi zobowiązanie wynikające z RRP (P4C1I4) i oczekuje się, że zostanie ukończona do końca 2025 r.

— Inwestycje w badania, rozwój i innowacje, a także inwestycje na rzecz transformacji w kierunku czystej energii. Środek ten obejmuje szereg inwestycji w czyste technologie wynikających z RRP (P1C1I2, P1C2I1, P1C2I3, P3C3I1, P1C1I1).

— Odnowienie obowiązków ustawowych i procedur administracyjnych okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia. W związku ze znacznymi deficytami odnotowanymi przez okręgi świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia rząd uwzględnia w planie dalsze środki mające na celu poprawę sytuacji i zapewnienie należytego zarządzania finansami. Przykłady takich środków obejmują m.in. dostosowanie minimalnego poziomu zatrudnienia w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych dla osób starszych, dostosowanie opłat pobieranych od klientów, racjonalizację korzystania z obiektów, zwiększenie konkurencji w zamówieniach publicznych oraz wprowadzenie kanałów usług cyfrowych. Na podstawie programu rządowego i planu budżetowego sektora instytucji rządowych i samorządowych na lata 2025–2028 rząd szacuje, że do 2028 r. te nowe dostosowania mogą przynieść oszczędności w wysokości około 1,56 mld EUR. Dotyczy to zarówno środków ustawowych, jak i własnych działań konsolidacyjnych okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia. Te środki i działania stanowią uzupełnienie zobowiązania wynikającego z RRP opisanego powyżej (P4C1R1).

— Kompleksowa reforma zabezpieczenia społecznego obejmująca gruntowną reformę pomocy społecznej. Celem reformy pomocy społecznej jest wzmocnienie roli pomocy społecznej jako ostatecznej i krótkoterminowej formy świadczeń przez skorygowanie niedociągnięć w systemie sankcji, który umożliwiał beneficjentom, którzy nie wywiązują się z obowiązków związanych z poszukiwaniem pracy, w pełni zrekompensować utracone zasiłki dla bezrobotnych dzięki pomocy społecznej. Rząd uważa, że reforma może doprowadzić do zmniejszenia o połowę liczby osób potrzebujących pomocy społecznej i przynieść 100 mln EUR oszczędności budżetowych rocznie. Oczekuje się, że po konsultacjach z zainteresowanymi stronami propozycja rządu zostanie przedstawiona parlamentowi jesienią 2025 r. i wejdzie w życie w II kwartale. 2026 r.

— Wprowadzenie ogólnego świadczenia z zabezpieczenia społecznego. Jednym z aspektów reformy jest uproszczenie zabezpieczenia społecznego poprzez umożliwienie dostępu do różnych świadczeń za pomocą jednej aplikacji administracyjnej. Oczekuje się, że po konsultacjach z zainteresowanymi stronami reforma zostanie przedstawiona parlamentowi jesienią 2025 r. i wejdzie w życie w II kwartale 2026 r.

(26) Środki, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego i są częścią RRP (w tym dodatkowy element szczegółowy dotyczący odnowienia obowiązków ustawowych i procedur administracyjnych okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia), są zgodne z art. 14 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/1263, ponieważ są wystarczająco szczegółowe, przewidują koncentrację działań wstępie, są ujęte w ramach czasowych i weryfikowalne. Dwa środki dotyczące kompleksowej reformy pomocy społecznej oraz wprowadzenie ogólnego świadczenia z zabezpieczenia społecznego nie zostały jeszcze uchwalone, a zatem na obecnym etapie nie są szczegółowe. Plan zawiera orientacyjny harmonogram ich przyjęcia oraz jakościowe wskaźniki wartości docelowej służące do monitorowania ich wdrażania.

(27) Zobowiązania zawarte w RRP, stanowiące podstawę przedłużenia, obejmują znaczące reformy i inwestycje, których celem jest poprawa stabilności finansów publicznych i zwiększenie potencjału wzrostu gospodarki. Ponadto Finlandia zobowiązuje się do dalszego wdrażania reform w okresie objętym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym oraz do utrzymania poziomów inwestycji finansowanych ze środków krajowych zrealizowanych w okresie objętym RRP (zob. tabela 5 poniżej). Zobowiązania te będą monitorowane przez cały okres wdrażania planu. W związku z tym zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (UE) 2024/1263 zobowiązania zawarte w RRP mogą być uwzględniane na potrzeby przedłużenia okresu dostosowawczego.

(28) Oczekuje się, że pakiet reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, trwale poprawi potencjał wzrostu i odporności gospodarki Finlandii zgodnie z wymogami art. 14 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Oczekuje się, że środki te przyczynią się do poprawy funkcjonowania rynku pracy, wspierania innowacji, poprawy dostępu do opieki zdrowotnej i opieki społecznej oraz modernizacji zabezpieczenia społecznego, zwiększając tym samym potencjał wzrostu i odporności fińskiej gospodarki. Zaproponowane reformy rynku pracy mają pomóc bezrobotnym w znalezieniu pracy i zwiększyć współczynnik aktywności zawodowej wśród pracowników w starszym wieku. W planie oszacowano, że w latach 2025–2029 oba te środki mogą przyczynić się do utworzenia około 20 000 miejsc pracy. Oczekuje się, że inwestycje w badania i rozwój zawarte w RRP poprawią zarówno potencjał wzrostu, jak i odporność Finlandii dzięki zwiększeniu wydajności (w planie ostrożnie szacuje się, że wzrost inwestycji w badania i rozwój o 1 % zwiększy wydajność o 0,02 %), przyciąganiu inwestycji prywatnych oraz wspieraniu zielonej transformacji i dekarbonizacji systemu energetycznego. Według rządu fińskiego utworzenie okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia i rozwój usług e-zdrowia mają poprawić dostęp do opieki zdrowotnej, co jest szczególnie ważne, ponieważ niezaspokojone potrzeby w zakresie opieki medycznej przekraczają średnią dla UE, a społeczeństwo fińskie szybko się starzeje. Reformy mające na celu wprowadzenie ogólnego świadczenia z zabezpieczenia społecznego oraz reforma pomocy społecznej mają na celu optymalizację polityki społecznej, zmniejszenie kosztów administracyjnych, uczynienie systemu zabezpieczenia społecznego bardziej sprawiedliwym oraz zwiększenie zachęt do podejmowania pracy, a tym samym wspieranie zatrudnienia. Należy monitorować wpływ tych reform na spójność społeczną. Co więcej, wpływ reformy rynku pracy na zatrudnienie lub inwestycji w badania i rozwój na wzrost wydajności jeszcze się nie urzeczywistnił. Ponadto okręgi świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia zmagają się z szeregiem trudności w pierwszych latach swojej działalności, a rząd przedstawił w planie dodatkowe elementy szczegółowe dotyczące jednego zobowiązania wynikającego z RRP do odnowienia obowiązków ustawowych i procedur administracyjnych okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia w celu ograniczenia ich deficytu. Ogólnie rzecz biorąc, założenia dotyczące wpływu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, na wzrost wydają się łącznie wiarygodne, ale konieczne jest uważne monitorowanie przyszłych zmian i dokładnego wpływu. Wymaga to również konstruktywnych konsultacji z zainteresowanymi stronami, w tym z partnerami społecznymi i odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, oraz oceny dystrybucyjnych i skumulowanych skutków środków.

(29) Oczekuje się, że pakiet reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, wesprze stabilność finansów publicznych zgodnie z wymogami art. 14 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Środki te stanowią uzupełnienie już przyjętych pakietów konsolidacji budżetowej, o których wspomniano powyżej przy omawianiu strategii fiskalnej. Oczekuje się, że głównym bezpośrednim skutkiem tych dodatkowych środków będzie wdrożenie środków mających na celu zmniejszenie deficytu okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia, który w 2023 r. wyniósł 1,4 mld EUR, dzięki odnowieniu obowiązków ustawowych i procedur administracyjnych w ramach tych okręgów. Dokładniej rzecz ujmując, rząd wprowadza środki mające na celu zmniejszenie wydatków okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia o 685 mln EUR w latach 2025–2028, a jednocześnie same okręgi dążą do wdrożenia środków mających na celu zmniejszenie ich wydatków o 874 mln EUR do 2028 r. Ponadto rząd spodziewa się, że dzięki reformie pomocy społecznej zaoszczędzi 100 mln EUR rocznie. Dodatkowe bezpośrednie oszczędności mogą wynikać z obniżenia kosztów administracyjnych związanych z obsługą wniosków o świadczenie dzięki wprowadzeniu modelu jednolitego świadczenia, a także z obniżenia wypłat spowodowanego zniesieniem dodatkowych dni wypłacania zasiłku dla bezrobotnych. Pośrednie oszczędności budżetowe są związane głównie z oczekiwanym pozytywnym wpływem reform rynku pracy na zatrudnienie (tj. wprowadzenia nordyckiego modelu służb zatrudnienia i zniesienia dodatkowych dni wpłacania zasiłku dla bezrobotnych), które mają zwiększyć potencjalny wzrost i wygenerować dochody podatkowe.

Kompleksowa reforma systemu zabezpieczenia społecznego obejmująca wprowadzenie ogólnego świadczenia z zabezpieczenia społecznego oraz kompleksową reformę pomocy społecznej mogą również wpłynąć na zatrudnienie dzięki zwiększeniu zachęt do podejmowania pracy, co w rezultacie może mieć pośredni pozytywny wpływ na budżet. Chociaż oszczędności uzyskane dzięki zastosowanym środkom mogą być niższe niż początkowo przewidywano, oszczędności fiskalne wynikające z dodatkowego doprecyzowania RRP dotyczącego odnowienia obowiązków ustawowych i procedur administracyjnych okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia prawdopodobnie okażą się znaczące, biorąc pod uwagę wielkość szacowanych oszczędności (tj. 1,6 mld EUR). Ogólnie rzecz biorąc, urzeczywistnienie pośrednich oszczędności zależy przede wszystkim od wpływu reform rynku pracy na zatrudnienie.

(30) Pakiet reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, służy realizacji wspólnych priorytetów UE zgodnie z wymogami art. 14 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Reformy zabezpieczenia społecznego i rynku pracy przyczyniają się do odporności społecznej, w szczególności dzięki działaniu zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych, takich jak aktywne wspieranie zatrudnienia, ochrona socjalna i świadczenia dla bezrobotnych. Oczekuje się, że inwestycje w badania i rozwój w ramach RRP na rzecz zielonej transformacji pobudzą innowacje w zakresie technologii niskoemisyjnych i infrastruktury energetycznej, przyczyniając się w ten sposób do sprawiedliwej zielonej transformacji i do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Wprowadzenie innowacji cyfrowych w dziedzinie opieki społecznej i zdrowotnej przyczynia się do sprawiedliwej transformacji cyfrowej dzięki zwiększeniu cyfryzacji usług publicznych. Ostatni wspólny priorytet UE, a mianowicie budowa zdolności obronnych, nie został uwzględniony w pakiecie reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia.

(31) W pakiecie reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, uwzględniono odpowiednie ([11]) zalecenia dla poszczególnych krajów wydane w ramach europejskiego semestru zgodnie z wymogami art. 14 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2024/1263. W szczególności pakiet reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, odnosi się do następujących zaleceń krajowych ukierunkowanych na:

— aktywną politykę rynku pracy, zachęty do podejmowania pracy i uczestnictwa w rynku pracy (zalecenia krajowe wydane w latach 2019 i 2020) poprzez wprowadzenie nordyckiego modelu służb zatrudnienia i zniesienie dodatkowych dni wypłacania zasiłku dla bezrobotnych;

— opiekę zdrowotną, opiekę długoterminową i ramy budżetowe oraz zarządzanie budżetem (zalecenia krajowe wydane w latach 2019 i 2020) przez reformę okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia oraz wprowadzenie innowacji cyfrowych w opiece zdrowotnej;

— energię ze źródeł odnawialnych, infrastrukturę energetyczną i sieci energetyczne, efektywność energetyczną, badania naukowe i innowacje, rozwój regionalny oraz lokalne usługi publiczne i otoczenie działalności gospodarczej (w tym strategie polityczne dotyczące MŚP) (zalecenia krajowe wydane w latach 2019, 2020, 2022 i 2023) za pomocą szeregu różnych inwestycji w ramach RRP w technologie i infrastrukturę energetyczną, wodór niskoemisyjny oraz wychwytywanie i wykorzystanie dwutlenku węgla, recykling kluczowych materiałów, a także inne finansowanie badań, rozwoju i innowacji;

— ubóstwo, włączenie społeczne i ochronę socjalną (zalecenie wydane w 2024 r.) przez reformę zabezpieczenia społecznego obejmującą wprowadzenie ogólnego świadczenia z zabezpieczenia społecznego oraz reformę pomocy społecznej.

(32) Plan zapewnia utrzymanie planowanego łącznego poziomu inwestycji publicznych finansowanych ze środków krajowych realizowanych średnio w okresie objętym RRP, zgodnie z wymogami art. 14 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

Tabela 5: Przewidziane w planie inwestycje publiczne finansowane ze środków krajowych (% PKB)

Średni poziom w okresie objętym RRP (2022–2026) ([1])	T+1	T+2	T+3	T+4	Średnia w okresie objętym planem
4,4	4,7	4,5	4,6	4,4	4,6

([1]) Zakłada się i przyjmuje, że te dwa okresy będą się pokrywać. Wymóg utrzymania poziomu inwestycji ma obowiązywać w kolejnych latach po zakończeniu okresu stosowania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Źródło: średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Finlandii.

([11]) Za „odpowiednie" zalecenia dla poszczególnych krajów uznaje się zalecenia: (i) przyjęte przez Radę począwszy od 2019 r., (ii) w przypadku których państwo członkowskie nie osiągnęło jeszcze „pełnego" lub „istotnego" postępu w ich realizacji i które nie są nieaktualne (oznaczone jako „nieocenione / brak danych do dodania") zgodnie z oceną dokonaną w ramach działań nadzorczych w kontekście europejskiego semestru (dostępną w CeSaR (europa.eu)), (iii) które nie są związane z czysto fiskalnymi zaleceniami dotyczącymi paktu stabilności i wzrostu oraz (iv) które nie obejmują tego samego wyzwania w innej, przeformułowanej formie.

(33) Ponadto zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, można uznać za spójne z zobowiązaniami zawartymi w RRP oraz w umowie partnerstwa uzgodnionej na podstawie wieloletnich ram finansowych zgodnie z wymogami art. 14 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2024/1263. Wprowadzenie modelu jednolitego świadczenia i reforma pomocy społecznej nie są sprzeczne ze zobowiązaniami wynikającymi z RRP, podczas gdy pozostałe środki wynikają bezpośrednio ze zobowiązań podjętych w ramach RRP.

(34) Podsumowując, ocenia się, że pakiet reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego spełnia łącznie kryteria określone w art. 14 rozporządzenia (UE) 2024/1263. W związku z tym okres dostosowawczy może zostać przedłużony z 4 do 7 lat, jak przedstawiono w planie.

Opisane w planie zamiary dotyczące innych reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w kontekście europejskiego semestru i służących realizacji wspólnych priorytetów Unii

(35) Oprócz pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, w planie opisano zamiary polityczne dotyczące innych reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania zidentyfikowane w ramach europejskiego semestru, a w szczególności w zaleceniach dla poszczególnych krajów, oraz służących realizacji wspólnych priorytetów UE. Plan obejmuje dziesięć reform i inwestycji.

(36) W kwestii wspólnego priorytetu dotyczącego sprawiedliwej zielonej i cyfrowej transformacji, łącznie z celami dotyczącymi klimatu, określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, plan obejmuje reformę mającą na celu zwiększenie wydatków na badania i rozwój do 4 % PKB do 2030 r., przy czym jedna trzecia finansowania ma pochodzić ze źródeł publicznych, co przełoży się na wzrost o około 280 mln EUR rocznie do 2030 r. Dodatkowe środki publiczne na badania i rozwój zostaną przeznaczone m.in. na wsparcie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, na współpracę między przedsiębiorstwami a naukowcami, na finansowanie projektów badawczych i na infrastrukturę badawczą. Środek ten stanowi odpowiedź na zalecenia krajowe z lat 2019 i 2020 dotyczące badań naukowych i innowacji oraz jest spójny z fińskim cyfrowym kompasem i krajowym strategicznym planem działania dotyczącym cyfrowej dekady.

(37) Jeżeli chodzi o wspólny priorytet odporności społecznej i gospodarczej, w tym Europejski filar praw socjalnych, plan obejmuje środki mające na celu ograniczenie świadczeń zniechęcających do podejmowania pracy (np. zmiany w zasiłkach dla bezrobotnych, co do których oczekuje się, że zwiększą zatrudnienie o 40 000 pracowników w trakcie kadencji rządu, oraz cięcia indeksowe świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego, które mają zwiększyć zatrudnienie o 18 600 pracowników w tym samym okresie), środki mające na celu złagodzenie niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej (np. zwiększenie zarówno finansowania, jak i dostępnych miejsc pracy w dziedzinach doświadczających niedoboru siły roboczej, takich jak medycyna), oraz środki mające na celu poprawę dostępu do opieki zdrowotnej i skrócenie list oczekujących (np. zwiększenie finansowania na zwrot prywatnych wydatków na opiekę zdrowotną). Środki te stanowią odpowiedź na zalecenia krajowe z lat 2019, 2020, 2022 i 2023 dotyczące aktywnej polityki rynku pracy, zachęt do podejmowania pracy i uczestnictwa w rynku pracy, opieki zdrowotnej i edukacji.

(38) W kwestii wspólnego priorytetu dotyczącego bezpieczeństwa energetycznego plan nie obejmuje innych reform ani inwestycji.

(39) W kwestii wspólnego priorytetu dotyczącego zdolności obronnych plan obejmuje istotne reformy i inwestycje.

(40) Plan zawiera informacje na temat spójności, a w stosownych przypadkach także komplementarności z funduszami w ramach polityki spójności oraz RRP Finlandii. Plan zawiera odpowiednie odniesienie do krajowego programu reform Finlandii na 2024 r., w którym opisano synergie i komplementarność z polityką spójności i z RRP.

(41) W planie omówiono potrzeby Finlandii w zakresie inwestycji publicznych związanych ze wspólnymi priorytetami UE. W odniesieniu do sprawiedliwej zielonej i cyfrowej transformacji w planie podkreślono potrzebę inwestycji w czystą energię w celu zmniejszenia zależności od paliw kopalnych oraz w technologie przełomowe, takie jak sztuczna inteligencja, aby dodatkowo wspierać zieloną transformację. W kwestii odporności społecznej i gospodarczej w planie podkreślono potrzebę inwestycji związanych z podnoszeniem poziomu wykształcenia i ustawicznym uczeniem się. Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo energetyczne, w planie podkreślono potrzebę inwestycji mających na celu zmniejszenie zależności UE od państw trzecich. W odniesieniu do budowania zdolności obronnych w planie podkreślono potrzebę inwestycji służących wzmocnieniu zdolności obronnych Finlandii zgodnie ze zobowiązaniami w ramach NATO.

Wnioski z oceny Komisji

(42) Ogółem Komisja jest zdania, że plan Finlandii spełnia wymogi określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1263.

OGÓLNE WNIOSKI RADY

(43) Rada z zadowoleniem odnotowuje średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Finlandii i uważa, że jego pełna realizacja doprowadziłaby do zapewnienia zdrowych finansów publicznych i wspierania stabilności długu publicznego, a także zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu.

(44) Rada przyjmuje do wiadomości dokonaną przez Komisję ocenę planu. Rada zwraca się jednak do Komisji, by oceny przyszłych planów przedstawiała w odrębnych dokumentach zamiast w zaleceniach Komisji dotyczących zaleceń Rady.

(45) Rada przyjmuje do wiadomości ocenę Komisji dotyczącą ścieżki wydatków netto i głównych założeń makroekonomicznych przedstawionych w planie, w tym w związku z uprzednimi zaleceniami Komisji, a także wpływu przewidzianej w planie ścieżki wydatków netto na deficyt budżetowy i dług publiczny. Rada przyjmuje do wiadomości ocenę Komisji, zgodnie z którą założenia makroekonomiczne i budżetowe – choć w niektórych przypadkach różnią się od założeń Komisji, m.in. dlatego, że uwzględniają zaktualizowane dane makroekonomiczne i budżetowe – są ogólnie należycie uzasadnione i poparte solidnymi argumentami ekonomicznymi. Rada przyjmuje do wiadomości zawartą w planie ogólną strategię fiskalną oraz zagrożenia dla przedstawionej prognozy, które mogą wpłynąć na urzeczywistnienie scenariusza makroekonomicznego i założeń leżących u jego podstaw oraz na realizację ścieżki wydatków netto. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przed przedłożeniem planu przeprowadzono dyskusję z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami na szczeblu krajowym. Rada odnotowuje również, że zagrożenia geopolityczne mogą wywierać presję na wydatki obronne. W szczególności Rada zauważa, że pogarszająca się sytuacja w zakresie bezpieczeństwa spowodowana wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie oddziałuje na gospodarkę, co ma wpływ na finanse publiczne w Finlandii.

(46) Rada oczekuje, że Finlandia będzie gotowa dostosowywać swoją strategię fiskalną stosownie do potrzeb, tak by zapewnić realizację ścieżki wydatków netto. Rada postanawia ściśle monitorować rozwój sytuacji gospodarczej i budżetowej, w tym zmiany leżące u podstaw scenariusza przedstawionego w planie.

(47) Rada uważa, że uzasadnione jest przeprowadzenie – odpowiednio wcześnie przed kolejną rundą nadzoru budżetowego – dalszych dyskusji w celu wypracowania wspólnego zrozumienia konsekwencji, jakie dla rocznego nadzoru mają skumulowane stopy wzrostu wydatków netto.

(48) Rada zatwierdza przedstawione przez Finlandię w planie średniookresowym zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji, który stanowi podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, i z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz ilościowego określenia ich wpływu na wzrost gospodarczy i stabilność finansów publicznych. Rada zgadza się z Komisją, że przedstawione przez Finlandię zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji uzasadniają przedłużenie okresu dostosowawczego z 4 do 7 lat. Rada przyjmuje do wiadomości ocenę Komisji wskazującą na to, że leżący u podstaw przedłużenia pakiet reform i inwestycji spełnia łącznie kryteria określone w art. 14, biorąc również pod uwagę przepis przejściowy zawarty w art. 36 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Rada przyjmuje do wiadomości ocenę Komisji, z której wynika, że zgodnie z oczekiwaniami zobowiązania dotyczące reform i inwestycji powinny trwale zwiększyć potencjał wzrostu i odporność gospodarki oraz wspierać stabilność finansów publicznych. Rada zaleca Finlandii pełną realizację zobowiązań dotyczących pakietu reform i inwestycji, by było możliwe utrzymanie przedłużenia okresu dostosowawczego.

(49) Oprócz dokonanej przez Komisję oceny zobowiązań dotyczących pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Rada przyjmuje do wiadomości przedstawiony przez Komisję opis potrzeb i planów w zakresie reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru; podkreśla też, jak ważne jest, by takie reformy i inwestycje zostały zrealizowane. Na podstawie sprawozdań przedłożonych przez Komisję Rada oceni te reformy i inwestycje oraz będzie monitorować ich realizację w ramach europejskiego semestru.

(50) Rada oczekuje na sporządzane przez Finlandię roczne sprawozdania z postępów, które to sprawozdania powinny zawierać w szczególności informacje na temat postępów w realizacji ustalonej przez Radę ścieżki wydatków netto oraz w realizacji szerzej zakrojonych reform i inwestycji w kontekście europejskiego semestru, a także na temat postępów w realizacji pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego.

(51) Zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2024/1263 Rada powinna zalecić Finlandii przyjęcie ścieżki wydatków netto przedstawionej w planie oraz zatwierdzić pakiet reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego do 7 lat,

NINIEJSZYM ZALECA Finlandii:

1. Zapewnienie, aby wzrost wydatków netto nie przekraczał maksymalnych wartości określonych w załączniku I do niniejszego zalecenia.

2. Wdrożenie pakietu reform i inwestycji, który stanowi podstawę przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego do 7 lat, jak określono w załączniku II do niniejszego zalecenia, we wskazanych terminach.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 stycznia 2025 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

A. DOMAŃSKI

ZAŁĄCZNIK I

Maksymalne stopy wzrostu wydatków netto
(roczne i skumulowane stopy wzrostu, w ujęciu nominalnym)

Finlandia

Rok		2025	2026	2027	2028
Stopy wzrostu (%)	Roczne	1,6	1,9	2,6	2,6
	Skumulowane (*)	5,3	7,4	10,1	13,0

(*) Skumulowane stopy wzrostu oblicza się poprzez odniesienie do roku bazowego 2023. Skumulowane stopy wzrostu wykorzystuje się w ramach rocznego monitorowania zgodności ex post w rachunku kontrolnym.

ZAŁĄCZNIK II

Pakiet reform i inwestycji, który stanowi podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego do 7 lat

Finlandia

	Główny cel	Opis i harmonogram kluczowych etapów [1]	Wskaźnik(i) służący(-e) do monitorowania
Wprowadzenie nordyckiego modelu służb zatrudnienia (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P3C1R1).	Celem środka jest reforma procesu publicznych służb zatrudnienia.	1. Do II kwartału 2022 r.: wejście w życie ustawy o publicznym zatrudnieniu i usługach dla przedsiębiorstw regulującej nordycki model służb zatrudnienia w odniesieniu do procesu świadczenia usług na rzecz osób poszukujących pracy, jak podano w kamieniu milowym 77. 2. Do IV kwartału 2023 r.: wzrost rocznej liczby rozmów kwalifikacyjnych przeprowadzonych zgodnie z nordyckim modelem służb zatrudnienia, z 783 070 do 2 000 000, jak podano w wartości docelowej 78. 3. Do IV kwartału 2023 r.: zintegrowanie wszystkich pięciu funkcji cyfrowych wymaganych przez nordycki model służb zatrudnienia z systemem informacyjnym publicznych służb zatrudnienia (TE-PES) i działanie tych funkcji, jak podano w kamieniu milowym 79.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych RRP 77, 78, 79.
Zniesienie dodatkowych dni wypłacania zasiłku dla bezrobotnych (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P3C1R2).	Celem reformy jest wspieranie zatrudnienia poprzez usunięcie czynników zniechęcających do podejmowania pracy przez osoby starsze oraz zmniejszenie liczby zwolnień pracowników w starszym wieku.	1. Do II kwartału 2023 r.: wejście w życie zmian do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia dotyczących stopniowego wycofywania dodatkowych dni zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, jak podano w kamieniu milowym 80.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiedniego kamienia milowego RRP 80.

	Główny cel	Opis i harmonogram kluczowych etapów [1]	Wskaźnik(i) służący(-e) do monitorowania
Przygotowanie reformy opieki społecznej i opieki zdrowotnej w celu wsparcia wdrożenia gwarancji opieki (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P4C1R1).	W ramach przygotowań do reformy społecznej i zdrowotnej celem tego środka jest poprawa dostępności usług zdrowotnych i społecznych poprzez wspieranie wdrożenia gwarancji opieki.	1. Do III kwartału 2021 r.: wejście w życie wstępnych ram prawnych ustanawiających obszary opieki społecznej (okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia) oraz reforma usług socjalnych, zdrowotnych i służb ratowniczych, jak podano w kamieniu milowym 133. 2. Do I kwartału 2023 r.: wejście w życie dodatkowych ram prawnych uzupełniających ustanowienie obszarów opieki społecznej (okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia) oraz reforma usług socjalnych, zdrowotnych i służb ratowniczych, jak podano w kamieniu milowym 134. 3. Do II kwartału 2023 r.: wdrożenie regionalnych obszarów opieki społecznej (okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia) zdolnych do przejęcia odpowiedzialności za organizację usług socjalnych, zdrowotnych i służb ratowniczych, jak podano w kamieniu milowym 134.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych RRP 133 i 134.
Wprowadzanie innowacji cyfrowych w dziedzinie opieki społecznej i zdrowotnej (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P4C1I4).	Celem inwestycji jest zapewnienie rozwiązań cyfrowych wspierających rozwój usług społecznych i zdrowotnych oraz wspieranie wdrażania gwarancji opieki.	1. Do IV kwartału 2025 r.: wzrost odsetka osób korzystających z e-usług opieki społecznej i opieki zdrowotnej z 26 % (poziom bazowy z 2020 r.) do 35 %, jak podano w kamieniu milowym 139.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiedniego kamienia milowego RRP 139.
Inwestycje w nowe technologie energetyczne (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P1C1I2).	Przyczynienie się do realizacji celu Finlandii, jakim jest osiągnięcie neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2035 r. poprzez pobudzanie wprowadzania nowych czystych technologii produkcji i wykorzystania energii.	1. Do IV kwartału 2021 r.: ogłoszenie pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczącego inwestycji w nowe technologie energetyczne, jak podano w kamieniu milowym 6. 2. Do IV kwartału 2023 r.: przyznanie wszystkich dotacji na inwestycje w technologie energetyczne, jak podano w kamieniu milowym 7. 3. Do II kwartału 2026 r.: zakończenie co najmniej czterech wspieranych projektów, jak podano w wartości docelowej 8.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych RRP 6,7 i 8.

	Główny cel	Opis i harmonogram kluczowych etapów [1]	Wskaźnik(i) służący(-e) do monitorowania
Wodór niskoemisyjny oraz wychwytywanie i wykorzystanie dwutlenku węgla (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P1C2I1).	Celem inwestycji jest wspieranie rozwoju produkcji i magazynowania czystego wodoru do celów komercyjnych.	1. Do IV kwartału 2021 r.: ogłoszenie pierwszego krajowego zaproszenia do składania wniosków dotyczącego produkcji i wykorzystania wodoru niskoemisyjnego oraz wychwytywania i wykorzystania dwutlenku węgla, jak podano w kamieniu milowym M16. 2. Do IV kwartału 2025 r.: umowa wykonawcza 3. Do II kwartału 2026 r.: realizacja inwestycji, o której mowa w kamieniu milowym 17, przez ministerstwo. 4. Do II kwartału 2026 r.: podpisanie umów prawnych z beneficjentami końcowymi, jak podano w wartości docelowej 18. 5. Do II kwartału 2026 r.: przesunięcie kwoty 127 000 000 EUR do Business Finland, jak podano w kamieniu milowym 18bis.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych RRP 16, 17, 18 i 18bis.
Ponowne użycie i recykling kluczowych materiałów i przemysłowych strumieni ubocznych (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P1C2I3).	Środek ten ma na celu promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym, w ramach której wykorzystuje się ponownie i poddaje recyklingowi przemysłowe strumienie uboczne i strumienie odpadów oraz inne kluczowe materiały, takie jak materiały do produkcji baterii, tworzywa sztuczne, tekstylia, opakowania, sprzęt elektryczny i elektroniczny, materiały budowlane i rozbiórkowe.	1. Do IV kwartału 2021 r.: ogłoszenie pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczącego projektów inwestycyjnych wspierających ponowne użycie materiałów odpadowych i strumieni ubocznych, jak podano w kamieniu milowym 22. 2. Do IV kwartału 2023 r.: przyznanie wszystkich dotacji na projekty dotyczące ponownego użycia i recyklingu, jak podano w kamieniu milowym 23. 3. Do II kwartału 2026 r.: zakończenie 10 wspieranych projektów, jak podano w wartości docelowej 24.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych RRP 22, 23, 24.

	Główny cel	Opis i harmonogram kluczowych etapów [1]	Wskaźnik(i) służący(-e) do monitorowania
Pakiet finansowania badań, rozwoju i innowacji promujący zieloną transformację – wiodące przedsiębiorstwa (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P3C3I1).	Celem inwestycji jest wspieranie (za pośrednictwem programu zarządzanego przez Business Finland) partnerstw i ekosystemów między przedsiębiorstwami a innymi organizacjami badawczymi, które zwiększają konkurencyjność przedsiębiorstw i skuteczność działań badawczo-rozwojowych.	1. Do II kwartału 2022 r.: ogłoszenie zaproszenia do składania wniosków dotyczącego projektów wiodących przedsiębiorstw, jak podano w kamieniu milowym 100. 2. Do IV kwartału 2023 r.: przyznanie pięciu dotacji na projekty wiodących przedsiębiorstw, jak podano w wartości docelowej 101. 3. Do IV kwartału 2025 r.: zrealizowanie 90 % projektów wiodących przedsiębiorstw, jak podano w wartości docelowej 102.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych RRP 100, 101 i 102.
Inwestycje w infrastrukturę energetyczną (istniejące działanie w ramach RRP: odniesienie w RRP Finlandii – P1C1I1).	Celem inwestycji jest poprawa ramowych warunków mających na celu przyciąganie inwestycji w czystą energię, ze szczególnym uwzględnieniem integracji systemu energetycznego, magazynowania energii i transportu. Inwestycja wspiera projekty przyczyniające się do budowy infrastruktury energetycznej z naciskiem na: I) sieci elektroenergetyczne i zdolności przesyłowe energii elektrycznej; II) inwestycje mające na celu integrację systemów energetycznych oraz wytwarzanie, przesyłanie i wykorzystywanie nadwyżek i ciepła odpadowego w sieciach ciepłowniczych; III) transport gazów niskoemisyjnych, w tym wodoru, biogazu i biometanu.	1. Do IV kwartału 2021 r.: ogłoszenie pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczącego projektów infrastruktury energetycznej, jak podano w kamieniu milowym 3. 2. Do IV kwartału 2024 r.: przyznanie wszystkich dotacji na inwestycje w infrastrukturę energetyczną, jak podano w kamieniu milowym 4. 3. Do II kwartału 2026 r.: ukończenie co najmniej czterech wspieranych projektów, jak podano w wartości docelowej 5.	Osiągnięcie w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych RRP 3, 4 i 5.

	Główny cel	Opis i harmonogram kluczowych etapów [1]	Wskaźnik(i) służący(-e) do monitorowania
Dostosowanie funkcji i procedur ustanowionych okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia (towarzysząca reforma w ramach RRP – P4C1R1)	Celem środków jest zapewnienie właściwego świadczenia usług i jednocześnie zagwarantowanie należytego zarządzania finansami.	1. Do II kwartału 2024 r.: konsultacje z zainteresowanymi stronami dotyczące odpowiednich środków umożliwiających w szczególności: (i) dostosowanie poziomu zatrudnienia w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz zmiany w zakresie specjalizacji personelu; (ii) dostosowanie opłat ponoszonych przez klientów z tytułu opieki zdrowotnej oraz (iii) doprecyzowanie zakresu i oceny skutków ustawy o usługach dla osób z niepełnosprawnościami. 2. Do IV kwartału 2025 r.: opracowanie przez poszczególne okręgi świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia planów uwzględniających: (i) lepsze wykorzystanie obiektów i sieci usługowych; (ii) szersze wykorzystanie scentralizowanych zamówień publicznych; (iii) zwiększenie konkurencji w obszarze zamówień publicznych. 3. Do IV kwartału 2025 r.: wejście w życie odpowiednich zmian legislacyjnych dotyczących obowiązków okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia w odniesieniu do takich kwestii jak: — minimalne poziomy zatrudnienia w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz zmiany w zakresie specjalizacji personelu; — opłaty ponoszone przez klientów z tytułu opieki zdrowotnej. 4. Do IV kwartału 2026 r.: (i) korekta deficytów okręgów świadczenia usług na rzecz dobrego stanu zdrowia, narosłych od 2023 r. oraz (ii) zwiększenie skuteczności usług dzięki usprawnieniu oferowanych usług w zakresie specjalistycznej opieki medycznej.	Etapy 1, 2 i 4 (i): złożenie sprawozdań przez właściwe organy. Etapy 3 i 4 (ii): wejście w życie odpowiednich zmian legislacyjnych.

	Główny cel	Opis i harmonogram kluczowych etapów ([1])	Wskaźnik(i) służący(-e) do monitorowania
Kompleksowa reforma pomocy społecznej (nowe działanie)	Celem środka jest zwiększenie skuteczności zachęt do podejmowania pracy przez precyzyjne określenie warunków korzystania z pomocy społecznej oraz dostosowanie jej wielkości do obiektywnych okoliczności dotyczących osoby korzystającej z tego wsparcia.	1. Do III kwartału 2025 r.: ukończenie oceny skutków. 2. Do III kwartału 2025 r.: ukończenie konsultacji z zainteresowanymi stronami. 3. Do IV kwartału 2025 r.: uchwalenie aktów prawnych.	Etapy 1 i 2: złożenie sprawozdań przez właściwe organy. Etap 3: wejście w życie przepisów precyzujących świadczenie pomocy społecznej.
Wprowadzenie ogólnego świadczenia z zabezpieczenia społecznego (nowy środek)	Celem środka jest wprowadzenie systemu opartego na ogólnym świadczeniu z zabezpieczenia społecznego, aby uporządkować i uprościć system świadczeń z zabezpieczenia społecznego oraz skuteczniej identyfikować osoby kwalifikujące się do wsparcia.	1. Do III kwartału 2025 r.: ukończenie oceny skutków. 2. Do III kwartału 2025 r.: ukończenie konsultacji z zainteresowanymi stronami. 3. Do IV kwartału 2025 r.: uchwalenie aktów prawnych.	Etapy 1 i 2: złożenie sprawozdań przez właściwe organy. Etap 3: wejście w życie przepisów ustanawiających ogólne świadczenie z zabezpieczenia społecznego.

([1]) Harmonogram środków w ramach RRP ma charakter orientacyjny i odpowiada zobowiązaniom zawartym w odpowiedniej decyzji wykonawczej Rady.